

Muradın işığı

Dediği kimi də oldu - 15 gün sonra cəbhədən döndü, amma özü yox, nəşi

Şəhid ailəsi ilə bir gün əvvəl danışırdıq. Görüşəcəyimiz vaxtı dəqiqləşdirmişdik. Budur, artıq yoldaydıq və deyilən ünvana üz tutmuşduq.

Səhərin gözü təzə açılsa da, hava xeyli isti idi. Bir az iti addımlarla gedirdik ki, gecikmə-yək. Şəhid anası Mehriban Qurbanova demişdi ki, ünvanımızı tapmaq çox asandır. Dayana-caqda avtobusdan düşəndə kimdən soruşsanız Muradgilin evləri haradadır, sizə göstərə-cəklər. Mehriban xanımın nişan verdiyi yerdə avtobusdan düşən kimi ilk qarşımıza çıxan orta yaşlı bir qadından Muradgilin evlərinin yerini soruşduq. Ünvan uzaqda deyilmiş.

Bir az irəli boylananda evin qapısını açıq gördük. Asta səslə Mehriban xanımı səslədik. İçəridən ayaq səslərini eşitdik. Deməli, evdədirlər. Bir-iki dəqiqə sonra şəhid anası qapının ağzına çıxdı. Kövrək addımlarla yurdumuzun azadlığı uğrunda şəhid olmuş Muradın böyüdüyü evə qədəm qoyduq. Divarlara onun hərbi formada olan böyüdülmüş şəkilləri vurulmuşdu. Şəkillərdən üzümüzə boylanan baxışlardan igidlik və cəsurluq yağdırdı. O qədər təbii idi ki, sanki elə bu dəqiqə dil açıb danışacaq, əl uzadıb görüşəcək, bizə "xoş gəlmisiniz" deyəcək.

Şəhid Murad Qurbanovun xatirələrini özündə yaşadan albomlara və bu albomlardakı şəkillərə baxa-baxa Mehriban xanımlla söhbət edirik. Şəhid anası sözü oğlunun ömür və döyüş yollarına kökləyir. Tələsmədən Muradın həyat yolunu sətir-sətir vərəqləyir. O danışdıqca cəsur Vətən oğlunun ömür yolu gözlərimiz qarşısında oxunmamış maraqlı bir kitab kimi səhifələnir.

Ananın dediklərindən öyrənirik ki, Murad Qurbanov 23 mart 1996-cı ildə Salyan rayonunda dünyaya göz açıb. Birinci sinfə rayondakı 2 nömrəli orta məktəbdə davam etdirib. Yazmağı da, oxumağı da elə burada öyrənib. İş elə gətirib ki, bir ildən sonra ailə vəziyyəti ilə əlaqədar Bakıya köçməli olublar. Murad təhsilini 20-ci sahə adlanan ərəzidə yerləşən 51 nömrəli məktəbdə davam etdirib. Sanki bir-birini əvəz edən illər onu tez böyüdüb. Orta təhsilini bitirdikdən sonra Bakı Maliyyə-iqtisad Kollecinə qəbul olub. 2015-ci ildə ordu sıralarına yollanıb. Qismətinə cəbhə bölgəsində yerləşən hərbi hissədə xidmət etmək düşüb. Elə ilk günlərdən başlayaraq təlim-məşqlərdə fəal iştirak edərək silah və hərbi texnikanın sirlərini həvəslə öyrənib. Uğurla keçən təlimlərdə döyüş vərdişlərinə yiyələnib. Silahlardan məharətlə istifadə edərək hədəfləri dəqiq vurub, bacarığı ilə bölüyün fərqlənən əsgərlərindən olub.

Murad ordumuzun böyük uğuru və üstünlüyü ilə başa çatan aprel döyüşlərində iştirak edib. Onların bölükləri müxtəlif günlərdə Tərtər və Goranboy rayonlarının müdafiəsində dayanıb. Murad dörd gün ərzində erməni qəsbkarlarına qarşı cəsarətlə vuruşub. Əsgər kimi üzərinə düşən döyüş tapşırıqlarının öhdəsindən layiqincə gəlib. Cəsarəti ilə komandanlığı və əsgər dostlarının rəğbətini qazanıb.

2017-ci ildə ordu sıralarından döndükdən sonra ticarətlə məşğul olub. Binə Ticarət Mər-

kəzində işləyib. İllər ötüb keçdikcə yaşa dolan Murad yavaş-yavaş gələcək həyatının bünövrəsinə ilk kərpiclər qoymağa başlayıb. 2020-ci il avqust ayının 20-də gözəl qızların içindən ürəkdən sevib-seçdiyi Nəzrinlə nişanlanıb. Ailə böyük sevinc içində toya hazırlaşıb. Murad arzusuna, istəyinə çatacağı, xoşbəxt anlarını görəcəyi günlərin arzuları ilə yaşayıb, ömrünün sabahları haqqında bir-birindən şirin xəyallar qurub.

Amma nə edəsən ki, qəfil başlayan İkinci Qarabağ müharibəsi bir çoxları kimi Murad Qurbanovun da onu xoşbəxt gələcəyə aparacaq planlarını pozub. Toya hazırlaşmaq işləri təxirə salınıb. Çünki doğma yurda düşmən hücumu, yağı təcavüzü başlamışdı. Təbiidir ki, ürəyi Vətən sevgisi ilə döyünən Murad vətənimiz və xalqımız üçün belə çətin günlərdə yalnız şəxsi həyatını düşünüb öz qayğıları ilə yaşaya bilməzdi. İkinci Qarabağ müharibəsinin başladığı ilk gündən Murad könüllü olaraq döyüşə cən atırdı. İstəyirdi ki, qanlı döyüşlərin alovlandığı Qarabağa yollansın, erməni qəsbkarları ilə vuruşsun, uzun illərdən bəri işğalda qalmış torpaqları ermənilərdən azad etsin, şəhidlərin qisasını alsın.

Murad istəyinə 2020-ci il sentyabrın 29-da çatdı. Həmin gün - nişan mərasimindən 39 gün sonra döyüşmək üçün könüllü olaraq Qarabağa yollanıb. Elə ilk döyüşlərindən başlayaraq Vətənin azadlığı uğrunda igidliklə vuruşub. Torpaqlarımızı ermənilərdən təmizləmək naminə döyüşüb. Doğmalarının yanına qalib əsgər kimi dönmək amalı ilə savaşıb. Əvvəlcə onları Füzuli istiqamətinə göndəriblər. Beş-altı gündən sonra

isə Cəbrayıl uğrunda gedən döyüşlərə cəlb olunublar. Həmişə ön sıralarda addımlayan Murad cəsarətlə vuruşur, güllələri düşmənlərin başına dolu kimi yağdırırdı. Oktyabrın 7-də onları Cəbrayıldan Xocavəndə gətiriblər. Həmin günlər bu istiqamətdə də gərgin döyüşlər gedirmiş. Muradgil Hadrut qəsəbəsinin azadlığı uğrunda vuruşmuşlar. Həmin günlər Azərbaycan Ordusu düşməni geri sıxışdırma-sıxışdırma addım-addım

ümidlərlə baxırdı. Ailə qurmaq istəyirdi. Özünə gələcək həyat yoldaşı da seçmişdi, nişanlanmışdı. Vətən müharibəsinin başladığını eşidəndə dedi ki, ana, çağırmasalar da, cəbhəyə gedəcəyəm. İnşallah toyu müharibədən sonra da edə bilərik. Əsas yurdumuzun, vətənimizin taleyidir. Soruşdum ki, axı evimizin dayağı, kişisi sənənsən, bizi kimin ümidinə qoyub gedəcəksən? Cavab verdi ki, mən erməniləri aprel döyüşlərində

lər olsun ki, sevincimiz uzun çəkmədi. Oktyabrın 10-da onun zəngi yox, mesajı gəldi. Yazmışdı ki, məndən nigaran qalmayın, sağ-salamatam. Sonrakı iki gündə ondan zəng gəlmədi. Zənglərin arası kəsildiyinə görə nigarançılığımız artdı.

Oktyabrın 12-də iş yoldaşlarımız dedilər ki, sizin ünvanınıza şəhid gətirirlər. Bu xəbəri eşidəndə az qaldı həyəcədən ağlım başımdan çıxsın. Sonra dedilər ki, şəhid olan sənin oğlun deyil, Əli Tağıyev adlı bir əsgərdir. Yazıq Əli də qonşuluğumuzda yaşayırdı. Başım nə qədər iş-gücə qarışsa da, içimdə bir narahatlıq dolaşırdı. Həmin gün axşam saat 7 radələrində qapımızı bədən xəbər döydü: Murad Hadrut uğrunda gedən döyüşlərdə şəhid olmuşdu. Bu acı xəbəri eşidəndə dünya başıma dolandı. Yaxın zamanlarda ailə həyatı qurmağa, xoşbəxt bir həyat yaşamağa hazırlaşan oğlum Vətən yolunda canından keçmişdi.

Muradın meyitini məscidə gətirmişdilər. Dedim ki, mən mütləq onun nəşini görməliyəm. Gecəylə məscidə getdik. Ürəyimi bərkidib oğlumun meyitinə baxdım. Ona görə baxdım ki, mən Muradın ölümünə inanmırdım. O, həmişə verdiyi sözə əməl edərdi. Oğlum döyüşə getməzdən əvvəl söz vermişdi ki, 15 gündən sonra qayıdacaq. Hesablayıb gördüm ki, oğlumun döyüşə yollandığı vaxtdan düz 15 gün keçib. Deməli, şəhid olsa da, verdiyi sözə xilaf çıxmamışdı. 15 gündən sonra evimə şəhid kimi qaytmışdı. Murad bu dəfə evimizə yox, yaxınlarının, doğmalarının könüllələrinə, qəlblərinə və ürəklərinə qayıtmışdı. Bundan sonra Murad onu tanıyanların yaddaşında yaşayacaq.

Düşmən mərmisindən qoppan qəlpə Muradın ürəyindən dəymişdi. Yaxınlığında olan əsgər yoldaşları danışdırlar ki, son nəfəsində "ay, məni ürəyimdən vurdular", - deyib. Bu onun dilindən qopan sonuncu kəlməsi olub. Oktyabrın 13-də Muradı böyük izdihamla torpağa tapşırdıq. Murad sağlığında da həmişə başımızı el içində uca etmişdi, ölümü ilə də bir daha bunu təkrarladı. Oğlumun xatirəsinə əziz tutanların hamısına dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Bir zamanlar oxuduğu 51 nömrəli orta məktəbdə Muradın büstü qoyulub. Təhsil ocağının önünə xatirə lövhəsi vurulub. Bütün bunları görəndə az da olsa təskinlik tapırıq. İgidliyi və qəhrəmanlığı ilə öyünürük.

Cəsur əsgər, canını yurdumuzun azadlığı uğrunda fəda etmiş Muradın bacısı İlahə Qurbanova da qardaşını kövrək hisslərlə xatırladı:

- Mənim üçün Murad haqqında keçmiş zamanlarda danışmaq çox çətindir. Çünki onun ölümünə inanmıram. Qardaşımlla bir evdə böyümüşük, bir məktəbdə oxumuşuq. Uşaqlığımız bir yerdə keçib, bir məhəllədə oynamışıq. Anam bizi çox erkəyün böyüdüb. Özü əziyyət çəksə də, atasızlığı bizə hiss etdirməyib. Müharibənin başladığını eşidəndə Murad dedi ki, bacı, mən döyüşlərə gedəcəyəm. Xasiyyətinə yaxşı bələd idim. Bilirdim ki, əgər dedisə, deməli mütləq gedəcək. Getdi də. Demək olar ki, hər gün cəbhədən zəng vurub anamla da, mənimlə də danışdırdı.

Oktyabrın 10-dan sonra zəngləri kəsildi. Bir gündən sonra nömrəsini yığanda telefo-

nunu başqa bir əsgər açdı. Muradı soruşanda dedi ki, siz hansı Muradı deyirsiniz? Mən qardaşımın familiyasını, müxtəlif bədən əlamətlərini, üz cizgilərini nişan verdim. Əsgər dedi ki, indi sizə şəkillər göndərəcəm, baxın görün qardaşınız onların hansıdır. İki-üç dəqiqə keçər-keçməz telefonuma şəhid şəkilləri göndərdilər. Çox təəssüflər ki, şəhildəkilərdən biri qardaşım Murad idi. Həmin anda keçirdiyim sarsıntıni, çəkdiyim ağrı-acını sözlə ifadə etmək çətindir. Dünyalarca sevdiyim qardaşım yurdumuzun azadlığı uğrunda şəhid olmuşdu. Bir evin oğlundan, bir elin oğluna çevrilmişdi. Qardaşım övladlarını Firdovsini də, Gülcığəyi də çox istəyirdi. Murad qəlbimizdə elə bu cür istəklə də qalacaq. Vətən uğrunda şəhid olmuş qardaşımlla həmişə fəxr edəcəyəm, qürur duyacağam...

Bu yerdə söhbətimizə üç nöqtə qoyub doğmaları ilə evlərinə Muradın xatirəsinə düzəldilmiş guşəyə baxdıq. Guşədəki bütün əşyalarda onun pozulmaz izləri var. Muradın nişan üzüyü də buradadır. Mehriban xanım deyir ki, oğlumun nişanlığına aldığı m üzüyü geri götürmədim. Fikirləşdim ki, qoy üzük həmişəlik olaraq oğlumdan Nəzrinə xatirə qalsın. Guşədəki albomları da vərəqlədik. Albomda Murad haqqında xeyli xoş sözlər yazılmışdı. Guşədəki medalların vəsiqələrinə də baxanda öyrəndik ki, İkinci Qarabağ müharibəsində göstərdiyi igidlüyə və qəhrəmanlığa görə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin müvafiq sərəncamları ilə əsgər Murad Qurbanov "Vətən uğrunda", "Cəbrayılın azad olunmasına görə", "Füzulinin azad olunmasına görə" və "Xocavəndin azad olunmasına görə" medallarına layiq görüldüb.

Qəribədir, Muradın adını dilimə gətirəndə gözlərim önündə "Ağ atlı oğlan" filmindəki balaca Murad obrazı canlanır. O Murad ki, valideynlərindən xəbərsiz evdən qaçaraq cəbhə bölgəsinə getmişdi. Getmişdi ki, qələbəmizə naminə yurdu qoruyan döyüşçülərə qoşulsun, onlara kömək etsin. Belə duyğulu anlarda düşünürəm ki, bəlkə də bu, elə kinodakı həmin Muraddır. İndi böyüyüb əlinə silah alaraq cəbhə bölgəsinə yollanıb. Döyüşüb, vuruşub, erməni qəsbkarlarını məhv edərək qələbə qazanıb, torpaqları işğaldan azad edib.

Oğul və qardaş itkisi ilə yaşayan bu kövrək xanımlarla sağollaşıırıq. Onlarla bərabər, biz Muradın evin qarşısına vurulmuş xatirə lövhəsindən boylanan odlu-alovlu baxışları yola salır. İlahə xanım bizi bir anlıq yoldan saxlayıb başımızın üstündəki işığı göstərərək deyir ki, bunu Murad cəbhəyə yola düşməzdən bir az əvvəl boya qabından düzəltdmişdi. İndi hər axşam biz "Muradın işığı"nın ətrafına yığışıırıq. Neçə ildir ki, bu işıq qaranlıqlara nur çiləyir. Evdən aralanıb addımladıqca fikirləşirik ki, "Muradın işığı" heç vaxt sönməyəcək. Bu işığın nuru heç vaxt tükənməyəcək. Təkcə qaranlıqları deyil, doğmalarının ürəklərini də, qəlblərini də daim işıqlandıracaq. Sonra da yavaş-yavaş daha da gurlaşaraq dünyamızı işığa, nura boyayacaq.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan "